

NÁRODNÍ VZDĚLÁVACÍ FOND

VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 1997

1. Úvodní informace

Poslání a organizace NVF

Národní vzdělávací fond (NVF) byl založen jako nezávislá nadace v roce 1994 ministrem práce a sociálních věcí v rámci programu Phare na podporu rozvoje lidských zdrojů. Správní rada se skládá ze zástupců odpovídajících ministerstev, sociálních partnerů (zaměstnavatelských svazů a odborů) a akademické sféry.

Posláním NVF je

- přispět k transformaci společnosti a ekonomiky podporou rozvoje a využívání lidských zdrojů,
- přispět k realizaci celoživotního učení podporou všech forem dalšího vzdělávání,
- podporovat proces evropské integrace.

NVF se od svého založení zabývá podporou rozvoje lidských zdrojů. Pro první období existence NVF vybrala správní rada vzdělávání a rozvoj manažerů jako prioritní oblast, NVF se proto soustředil na zvyšování úrovně manažerského vzdělávání na základě evropských zkušeností, rozšiřování jeho nabídky a dostupnosti a zabezpečování jeho kvality. NVF si rovněž klade za cíl vytvářet v podnicích novou kulturu rozvoje a řízení lidských zdrojů jako základ strategie restrukturalizace a perspektivního rozvoje. Rozsah činnosti NVF se v dalších obdobích postupně rozšiřoval i na další úseky, s cílem podnítit a podpořit vypracování celkové koncepce a strategie rozvoje lidských zdrojů v České republice a zvyšování produktivity a výkonnosti řízení nejen v podnikovém sektoru, nýbrž i ve státní a veřejné správě a službách. Ve všech oblastech své činnosti se NVF důsledně zaměřuje na přípravu jak podnikového tak státního a veřejného sektoru na vstup ČR do Evropské unie.

V čele NVF stojí ředitelka PhDr. Miroslava Kopicová. Základní činnost NVF - program Phare "Rozvoj lidských zdrojů" (Human Resource Development) realizoval základní pracovní tým NVF (odborní pracovníci Ing. Eva Bosáková, CSc, Ing. Ludmila Kříšťanová, PhDr. Miroslava Mandíková, Ing. Jan Kovařovic, CSc, Ing. Vlastimil Outlý, asistentky Lea Gistrová a Magda Radilová). Technickou pomoc poskytovali Doc. Dr. Milan Kubr a v prvním kvartálu též pan Martin Connolly. Za vynakládání finančních prostředků a plnění pracovního programu je vůči orgánům Phare zodpovědná ředitelka

NVF jako t.zv. "Project Authorising Officer" (PAO). Za informační činnost odpovídá odb. asistentka Petra Jedličková.

Správní rada

Správní rada je nejvyšší orgán, který řídí veškerou činnost NVF. Především projednává a schvaluje návrhy pracovních programů, schvaluje zprávy o činnosti včetně způsobu rozdělení subvencí a schvaluje i případné rozšíření pracovní náplně.

V roce 1997 jmenoval ministr práce a sociálních věcí ČR Ing. Jindřich Vodička novou správní radu NVF ve složení: Ing. Zdeněk Dostál (MPSV ČR - nám. min.), Ing. Libor Svoboda (MŠMT ČR - nám. min.), Ing. Roman Línek (MMR ČR - nám. min.), JUDr. Pavel Telička (MZV ČR - nám. min.), Ing. Břetislav Ošťaďal (Svaz průmyslu a dopravy ČR - gen. ředitel), Dr. Zdeněk Somr (Hospodářská komora ČR - prezident), JUDr. Richard Falbr (ČMKOS - předseda), Ing. Zdeněk Mužík (Přerovské strojírný - gen. ředitel), Ing. Jiří Růckl (Sklárna A. Růckl a synové - majitel), Prof. MUDr. Pavel Klener (Karlova univerzita - prorektor), Doc. PhDr. Pavel Hartl (Česká společnost pro vzdělávání dospělých - prezident), Ing. Václav Petříček, CSc. (MPO ČR - nám. min.). Předsedou SR NVF byl zvolen ministr práce a sociálních věcí Ing. Jindřich Vodička.

V roce 1997 se uskutečnila tato zasedání:

- První zasedání dne 24. února s programem:

Jmenování členů správní rady a předání jmenovacích dekretů
Podrobná informace o současných a připravovaných aktivitách NVF
Zabezpečení financování NVF
Finanční podpora vzdělávacích programů pro období březen - srpen 1997
Informace o projektu NVF "Rozvoj manažerů a lidských zdrojů v českých podnicích"

- Druhé zasedání dne 25. března s programem:

Schválení rozsahu finanční podpory vzdělávacích programů pro období březen - srpen 1997
Návrh institucionální transformace NVF
Návrh operačního programu Phare pro příští období
Projednání a schválení pracovního programu NVF na období červenec - prosinec 1997

- Třetí zasedání dne 10. října s programem:

Informace o současných a připravovaných aktivitách NVF

Schválení finanční podpory vzdělávacích programů pro období září 1997 - únor 1998

Informace o projektech NVF "Rozvoj manažerů a lidských zdrojů v českých podnicích", "Přechod mládeže ze školy do praxe" (projekt OECD) a ukončení programu Phare "Reforma odborného vzdělávání". Projednání strategických otázek další činnosti a rozvoje NVF (stav projednávání nového ročního programu COP a další celkové zaměření programu Phare, podpora transformace veřejné správy, očekávané změny ve financování evropských programů, změna statutu NVF).

Zápisy ze zasedání správní rady jsou k dispozici v NVF.

Kontrola činnosti NVF Evropskou unií

Protože jeho základní činnost je financována z prostředků Phare, NVF musí zachovávat všechny předpisy a procedury tohoto programu, a je podroben stálé obsahové i finanční kontrole jak se strany Delegace Evropské unie v Praze, tak příslušných direktorátů (DG I/A a DG I/L) v Bruselu. Návrhy všech pracovních programů musí být předloženy Delegaci Evropské unie v Praze a po jejím souhlasném stanovisku ke konečnému schválení v Bruselu.

Jedenkrát měsíčně se rovněž předkládá Evropské unii v Bruselu, Delegaci EU v Praze a Centru pro zahraniční pomoc při MF hlášení o činnostech programu, obsahující také údaje o stavu kontrahování a plateb. Tato hlášení se projednávají na pravidelných měsíčních schůzkách se zástupci Delegace EU a Centra pro zahraniční pomoc. V roce 1997 se konalo 9 měsíčních kontrolních schůzek. Hlášení i zápisy ze schůzek jsou k dispozici v NVF.

2. Přehled činností NVF

Podpora manažerského vzdělávání

Finanční podpora vybraných vzdělávacích programů pro manažery a podnikatele

Finanční prostředky, určené pro zvýšení přístupu manažerů a podnikatelů k dalšímu vzdělávání v oblasti řízení, byly v roce 1997 použity pro podporu celkem 5 003 účastníků vybraných vzdělávacích programů. V období březen až srpen 1997 bylo podpořeno 87 programů, realizovaných 29 vzdělávacími institucemi, příspěvkem ve výši 60% ceny kurzu, maximálně 8.000,-Kč na účastníka a kurz pro celkem 2.285 účastníků. Pro následující období září 1997 až únor 1998 bylo v 6. kole výběrového řízení vybráno k podpoře 84 programů, předložených 27 vzdělávacími institucemi. Vzhledem k objemu prostředků, které zůstaly pro podporu programů k dispozici pro toto období, rozhodla správní rada 10. října 1997 o snížení příspěvku na 20% ceny kurzu s maximálním limitem 3.000,-Kč na účastníka a kurz. Po tomto snížení příspěvku bylo možno podpořit 2.718 účastníků vybraných programů.

Všechny podporované vzdělávací programy splnily kritéria kvality požadovaná NVF, a byly průběžně hodnoceny. Dotované programy reagovaly pružně na měnící se poptávku a zaměřovaly se především na klíčové odborné znalosti a praktické dovednosti v marketingu, controllingu, finančním řízení, řízení jakosti, strategickém řízení, apod.

Zvyšování a záruka kvality

V prosinci 1997 byla NVF předložena pracovní verze studie zadané a financované NVF "Zajišťování a hodnocení kvality manažerského vzdělávání". Závěry a doporučení by měly vést k vytvoření systému zajišťování a hodnocení kvality manažerského vzdělávání v České republice na úrovni jednotlivých vzdělávacích institucí i na úrovni celostátní. Přitom se vychází ze současných zkušeností a tendencí na evropské úrovni. Po podrobném interním posouzení byla studie vrácena řešitelskému týmu k dopracování a doplnění dalších informací a možných alternativ řešení, s termínem odevzdání závěrečné zprávy do 15. dubna 1998.

Modulový vzdělávací program pro české manažery

V prosinci 1997 byl ukončen projekt spočívající ve vytvoření nového modulového vzdělávacího programu pro české manažery, který byl pod vedením a kontrolou NVF realizován anglickou Ashridge Management College ve spolupráci s týmem českých expertů koordinovaných CMC Čelákovice. Vznikl kompletní soubor učebních a metodických materiálů pokrývajících všechna základní témata managementu. Program obsahuje 6 základních modulů v řadě A (Úvod do managementu, marketing, řízení financí, řízení operací, řízení lidských zdrojů, celkové strategické řízení a rozvoj podniku) a 9 speciálních modulů v řadě B (Transformace podniku, styl řízení a vedení lidí, produktivita a výkonnost, řízení jakosti, informační technologie, řízení inovací, projektové řízení, správa akciových společností, evropská integrace). Tento vzdělávací program pro manažery středního a vyššího stupně řízení odpovídá současné nejlepší evropské praxi a zároveň odráží zkušenosti a problémy řízení podniků v současné situaci ekonomické transformace České republiky. Program je vybaven podrobným metodickým návodem k používání v různých situacích, vzdělávacích institucích i podnicích.

Materiál je určen k užívání zejména vzdělavateli - manažerskými vzdělávacími institucemi, lektory a konzultanty v různých oblastech managementu, dále může být užitečný i pro personalisty a manažery lidských zdrojů i ostatní manažery pro individuální sebevzdělávání. Tento modulový program poskytne vzdělávacím institucím standardní evropský základ pro přípravu českých manažerů na jejich podnikatelskou roli a zároveň jim může garantovat prohlubování manažerské kvalifikace na úrovni evropských požadavků. Modulový program je unikátní zejména svým metodickým pojetím a představuje mimořádně významný produkt ve strategii NVF při ovlivňování kvality nabídky vzdělávání a rozvoje manažerů v České republice.

Modulový program byl v základní etapě připraven v anglické verzi. V současné době se připravuje česká verze a dokončují se návrhy na distribuci a využívání programu. Počítá se s distribucí a využíváním obou jazykových verzí.

Modulový program pro řízení lidských zdrojů

V prosinci 1997 byla úspěšně ukončena první fáze projektu "Zlepšování kvality programů pro řízení lidských zdrojů". Projekt byl realizován konzorciem, tvořeným Cranfield School of Management, Personnel a IMPS a.s. Vzdělávací institut. Základním výstupem projektu je modulový vzdělávací program v oblasti řízení a rozvoje lidských zdrojů, obsahující 8 modulů pro témata strategické řízení lidských zdrojů, organizační kultura a řízení změny, formování pracovní síly, výcvik a vzdělávání, rozvoj manažerů a týmová práce, motivace a řízení výkonu, odměňování a pracovní podmínky, pracovní vztahy. Jeden specifický modul byl věnován tématu řízení lidských zdrojů v malých podnicích. Každý modul je komponován jako komplexní soubor metodických materiálů pro lektora a studijních materiálů pro účastníka včetně textů pro folie, případových studií, vybraných článků a kompletní bibliografie vhodných publikací. V tomto případě byl veškerý materiál připraven přímo v české verzi.

Vytvořená sada učebních materiálů vznikla na základě spolupráce zahraničních expertů a skupiny českých autorů, složené z odborníků z univerzit, VŠE a odborníků, působících v podnikatelské praxi jako personální manažeři. Britští partneři poskytli základní koncepční know-how pro jednotlivá témata a čeští experti tento základní materiál dopracovali, doplnili českými příklady, případně rozšířili a posílili témata, která je důležité zdůraznit v české současnosti. Program je určen personálním manažerům a specialistům v oblasti řízení a rozvoje lidských zdrojů.

V rámci uvedené I. fáze projektu byla vytvořena Rada projektu jako stálá skupina odborníků, zastupujících jednak vzdělavatele, jednak významné podniky jako klienty manažerského vzdělávání. Tato Rada projektu poskytovala průběžnou zpětnou vazbu řešitelskému týmu a doplňovala program o typické příklady současné české praxe v řízení lidských zdrojů.

V roce 1998 hodlá NVF zahájit druhou fázi tohoto projektu, která připraví vybraný tým lektorů a konzultantů pro výuku modulového programu, provede pilotní praktické ověření, po zhodnocení výsledků dopracuje materiál do konečné podoby.

Rozvoj manažerů a lidských zdrojů v českých podnicích

Program "Rozvoj manažerů a lidských zdrojů v českých podnicích", započatý v polovině roku 1996 pokračoval v roce 1997 ve spolupráci se dvěma konsorciemi složenými z průmyslových podniků a vzdělávacích/poradenských firem. V projektu se kombinuje analýza problémů a rozvojových možností podniků s hodnocením jejich lidského potenciálu a zahájením dlouhodobých programů rozvoje lidských zdrojů. Cílem je podstatně zvýšit odpovědnost

podniků za rozvoj všech kategorií pracovníků, které zaměstnávají, a zaměřit tento rozvoj perspektivně. Velký důraz byl věnován vzdělávání a praktickému rozvoji vrcholových manažerů a dalších klíčových pracovníků, bez jejichž aktivní podpory a osobní účasti při provádění změn je změna podnikové kultury neproveditelná. Ne všichni vrcholoví manažeři byli ochotni a schopni přistoupit k realizaci tohoto projektu s plným nasazením a zájmem. Se dvěma podniky musela proto být ukončena spolupráce. Pilotní projekt skončil ke konci roku 1997. Jeho výsledky byly prezentovány odborné veřejnosti na konferenci, které se zúčastnili představitelé podnikové sféry a vzdělávacích a poradenských organizací.

V roce 1997 NVF též uspořádal 6 “workshopů” pro podnikové manažery a vzdělavatele o současných mezinárodních zkušenostech z oblasti řízení a rozvoje lidských zdrojů a o praktických problémech českých podniků, na něž bude třeba zaměřovat budoucí podnikové i externí programy manažerského vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů.

Programy pro vybrané sektory

NVF se angažuje v několika sektorových programech, zaměřených na vybrané klíčové otázky řízení a vzdělávání, které není vhodné řešit globálně a stejně pro všechny sektory.

Pro **zdravotnictví** byla dokončena stručná příručka pro lékaře se samostatnou soukromou praxí, zaměřená na praktické otázky zakládání a provozování lékařské praxe z podnikatelského a ekonomicko-organizačního hlediska. Jedná se o naprosto novou práci, pro niž nebyly k dispozici žádné použitelné zahraniční vzory. V současné době probíhá konečná redakce a příprava k publikování.

Jinou značně zanedbanou oblastí, kde se zásah NVF jevil jako naléhavě potřebný, je řízení nemocnic. V září 1997 se uskutečnil dvoudenní pracovní seminář k současným těžkostem a bariérám rozvoje managementu českých nemocnic, a to za účasti ředitelů velkých i malých nemocnic z celé ČR. Byly formulovány požadované výstupy nového projektu NVF, který bude zahájen v roce 1998. zaměřeného na zvýšení úrovně řízení nemocnic prostřednictvím vzdělávacích a poradenských aktivit, který bude realizován v roce 1998.

V **bankovním sektoru** se NVF omezil na koncepční otázky kvalifikace a efektivnosti manažerů a prioritních potřeb manažerského vzdělávání pro tento sektor: Byla dokočena a publikována krátká studie “Management a manažeři v českém bankovním sektoru “ (Prof. Miroslav Tuček), která popisuje a hodnotí vývoj řízení bank v 90. letech a poukazuje na nutnost vytvoření podmínek pro zavedení systému celoživotního učení pro manažery a bankéře. Studie byla vydána v samostatné publikační řadě NVF. Rozsáhlejší a podrobnější studie na stejné téma byly zpracovány pro NVF mezinárodní účetní a poradenskou firmou, studie však nebyla publikována vzhledem k nevalné kvalitě.

Pro **stavebnictví** byla zpracována analýza "Manažerské vzdělávání a rozvoj v českém sektoru výstavby a stavebnictví - přehled potřeb, požadavků a nabídky" (kontraktorem byla GRADUA Praha, která má značné zkušenosti v sektoru, ve spolupráci se Svazem podnikatelů ve stavebnictví; odborným poradcem byl pan Derek Miles z Velké Británie). Studie charakterizuje zvláštní rysy managementu sektoru výstavby a stavebnictví, nabízí ucelený popis a charakteristiku manažerského vzdělávání z hlediska potřeb, požadavků a nabídky a obsahuje doporučení a náměty ke zlepšení situace v oblasti rozvoje manažerského vzdělávání. Studie bude využita v budoucích programech NVF a publikována pro široké využití v sektoru.

V sektoru **školsství** byla týmem domácích a zahraničních expertů pod vedením Ústavu rozvoje školství (vedoucí pracovního týmu Dr. J. Kalous) zpracována studie „Příprava řídicích pracovníků ve školství“. Obsahem je vyhodnocení vzdělávacích potřeb sektoru školství, analýza existujících možností a návrh zadání dalších kroků. Studie byla předložena ministru školství a poskytnuta pro širší využití v rámci struktur MŠMT. Pro informování širší odborné veřejnosti byla studie publikována s podporou NVF Centrem pro další vzdělávání učitelů při Masarykově univerzitě, Brno.

Rozvoj mezinárodní spolupráce

Významnou akcí byla celoevropská konference Evropské nadace pro rozvoj managementu (European Foundation for Management Development- EFMD) v Obecním domě v Praze 14.-16. června 1997. Spolupráce na přípravě a pořádání konference byla příspěvkem NVF k evropské integraci a výměně zkušeností na celoevropské úrovni. Konference se účastnilo 350 odborníků z 35 zemí. NVF je aktivním národním členem EFMD, což se projevuje v dobře fungující průběžné výměně informací, zprostředkování kontaktů a vzájemných konzultacích o otázkách kvality a dalšího rozvoje programů managementu a lidských zdrojů.

Informační činnosti NVF

Vlastní a podporované publikace

V roce 1997 zahájil NVF vlastní publikační řadu stručných brožurek na vybraná vysoce aktuální témata managementu a rozvoje lidských zdrojů a pokračoval v podpoře rovněž pečlivě vybraných a posouzených titulů pro rozvoj manažerů a celoživotní vzdělávání.

Publikační řada NVF (vydává se ve spolupráci s Českou společností pro jakost, která zajišťuje tisk a distribuci):

Č.1-1997 "Český manažer v procesu transformace" (V. Hoffmann, J.Jirásek, M.Kubr, Z.Pitra)

Č.2-1997 ".Management a manažeři v českém bankovním sektoru" (M.Tuček)

Č.3-1997 “Japonský management dnes a zítra” (E.Mizutani, J.Miyai, H.Inohara)

Publikace jiných vydavatelů podpořené NVF:

Jak založit nebo převzít podnik (J. Bělohlávek), nakladatelství GRADA
Výkladový slovník vzdělávání dospělých (Z. Palán), nakladatelství DAHA
Řízení lidských zdrojů (Y. F. Livian, L. Pražská), HZ nakladatelství
Mezinárodní obchodní operace (E. Černošáková, H. Machková), HZ nakladatelství/

Obchodní jednání (I. Hospodářová), Expertis

Příprava řídicích pracovníků ve školství (Kolektiv pod vedením J. Kalouse), společná publikace NVF, Ústavu výzkumu a rozvoje školství PedF UK Praha, a Centra pro další vzdělávání učitelů při Masarykově universitě v Brně

Informace o činnosti NVF

Po celý rok 1997 byl vydáván měsíční informační bulletin NVF **Pro Futuro**. Byl rozeslán na 6000 podniků, vzdělávacích institucí a organizací státní správy. Na konci roku 1997 bylo rozhodnuto o pozastavení jeho tištěné podoby a začala se připravovat verze elektronická, která bude od prvního čtvrtletí 1998 umístěna na www stránkách NVF. Dále se realizovaly pravidelné čtvrt hodinové relace NVF v Českém rozhlase - Regina Praha, které navázaly na úspěšný ročník 1996 a do hloubky se zaměřily na činnost NVF a jeho projektů.

V listopadu se NVF prezentoval na veletrhu vzdělávání a učebních pomůcek Vědma'97 v Kongresovém centru v Praze. (27.-29. 11.). Zároveň se podílel na celostátní konferenci Týdne vzdělávání dospělých (27.-28. 11.) a poskytl finanční podporu a zajistil účast svých odborných pracovníků na regionálních konferencích Týdne vzdělávání dospělých.

V druhé polovině roku se začala připravovat prezentace NVF na **Internetu**. Byly vytvořeny hlavní stránky NVF a některé prezentace projektů NVF (ISRM, Observatoř, Leonardo). Byla připravena strategie dalšího postupu včetně technického a personálního zajištění.

Informační středisko rozvoje managementu (ISRM)

Informační středisko rozvoje managementu (ISRM) pokračovalo ve své činnosti zahájené v roce 1996. V květnu 1997 byla uvedena do provozu pražská kancelář ISRM, umístěná v sídle NVF, Národní Observatoři. Posláním pražské pobočky ISRM není budovat knihovnu a jiné duplicitní informační zdroje, jimiž již disponuje ISRM v CMC v Čelákovcích, ale zajišťovat k těmto zdrojům přístup a zprostředkovávat informační služby, propagovat služby ISRM a usnadňovat uživatelům jejich využívání.

ISRM průběžně aktualizuje své propagační materiály (informační materiály, pozvánky na semináře, dny otevřených dveří..), které rozesílá nejen 45

vzdělávacím institucím sdružených pod NVF, ale i dalším vzdělávacím institucím a ostatním zájemcům evidovaným ve speciální databázi. Veškeré informace o poslání, aktivitách a službách ISRM včetně formulářů na objednávku rešerše, předplatného MD nebo on-line katalogu jsou přístupné na pravidelně aktualizovaných www stránkách ISRM. V průběhu roku se realizovalo 6 základních seminářů o Internetu a CD-ROM pro 39 účastníků z 21 vzdělávacích institucí a 6 pokračovacích seminářů o Internetu pro dalších 54 účastníků ze 30 vzdělávacích institucí. Středisko a jeho služby byly rovněž prezentovány na několika veletrzích, výstavách a konferencích. Koncem roku 1997 oficiálně skončila první fáze tohoto projektu a pokračování se připravuje. Počítá se též s vytvořením výměnného servisu (clearing house) pro učební materiály v různých oblastech a otázkách řízení a rozvoje lidských zdrojů.

Analytické a koncepční práce v rozvoji lidských zdrojů

Výroční zpráva o rozvoji lidských zdrojů v České republice

Projekt byl iniciován MŠMT jako společný projekt NVF, MŠMTa MPSV. Cílem je poskytovat decizní sféře, parlamentu i odborné veřejnosti pravidelné informace založené na datových přehledech a analýzách, které by propojovaly zatím odděleně prezentované oblasti trhu práce, prvotního i dalšího vzdělávání. V průběhu roku 1997 zpracoval tým expertů pod vedením Střediska vzdělávací politiky metodickou studii. Na jejím základě byla navržena koncepce zprávy a stanoveny garance za jednotlivé analytické bloky. Spolupráce při poskytování dat z ČSU již byla rámcově dohodnuta. Kontrakty pro přípravu prvního vydání zprávy budou uzavřeny do konce 1. pololetí 1998.

Účast ČR na mezinárodním projektu SIALS

ČR se účastní významného mezinárodního projektu OECD „Druhý mezinárodní průzkum funkční gramotnosti dospělých“, jehož předmětem je výzkum schopností komunikace a využívání informací v pracovním i běžném životě. Projekt je dvouletý, přičemž v roce 1997 proběhla jeho první etapa, která byla z prostředků Phare společně financována NVF a MŠMT. V letošním roce bude projekt pokračovat za grantové podpory MŠMT. Cíle první etapy byly splněny v termínu, tj. byl upraven a přeložen dotazník, připraven výběr respondentů a proveden předvýzkum nezbytný u tak velkého šetření. Všechny požadované podklady byly poskytnuty mezinárodnímu koordinátoru projektu - Statistics Canada. Na tento rok je plánováno dokončení hlavního šetření, zpracování a odeslání dat mezinárodnímu koordinátoru a zpracování závěrečné národní zprávy. Současně budou připraveny návrhy na další využití výsledků průzkumu pro účely decizní i výzkumné sféry.

Účast ČR v projektu "Přechod mládeže ze školy do praxe"

V roce 1997 probíhala hlavní část mezinárodního projektu OECD, do kterého byla ČR vybrána jako jedna ze šesti zemí pro vypracování komparativní studie zaměřené na problematiku uplatnění mládeže na trhu práce a její

připravenost pro celoživotní učení. NVF získal od MŠMT dvouletý grant, který zahrnuje kromě zajištění všech podmínek účasti ČR v projektu OECD rovněž další rozšíření datové a analytické báze týkající se absolventů škol a dále i nezbytnou diseminaci v rámci publikací a semináře. V průběhu roku 1997 byla zpracována Národní zpráva o přechodu mládeže ze školy do zaměstnání a proběhla dvoutýdenní návštěva expertů OECD v ČR. Kvalita zpracovaných podkladů a spolupráce ČR v projektu byla ze strany OECD velmi příznivě oceněna. Celkovou komparativní studii za 6 zemí OECD by měl sekretariát OECD připravit do konce r. 1998. Na podzim 1997 proběhlo plánované sociologické šetření absolventů škol zahrnující vzorek 15-29-leté populace, jehož metodická příprava a struktura dotazníku byla podrobně konzultována s MŠMT, aby odpovídala jeho potřebám. Souhrnné výsledky šetření a další analytické výstupy z projektu jsou připravovány na rok 1998.

Účast na mezinárodním projektu "Alternativní přístupy k financování celoživotního učení"

V říjnu 1997 byla mezi NVF a MŠMT uzavřena smlouva o zapojení se do výše zmíněného projektu OECD podpořeného dvouletým grantem MŠMT. V listopadu se v Praze na VŠE sešli zpracovatelé národních zpráv ze 12 zúčastněných členských zemí OECD. Na tomto setkání byly diskutovány podklady jednotlivých zemí předkládané pro souhrnnou zprávu a projednán postup prací do února, kdy je termín pro předložení národních zpráv. V roce 1998 bude sekretariátem OECD zpracována souhrnná zpráva za všechny účastnické země, která bude projednána vzdělávacím výborem OECD. Návazně bude zpracována metodika datového modelu pro oblast financování celoživotního učení v oblasti vzdělávání dospělých a ověřeny možnosti sběru dat. Pro přípravu státního rozpočtu na rok 1999 budou zpracována doporučení pro financování vzdělávání z veřejných prostředků.

Programy a aktivity realizované na smluvním základě

Na základě pověření příslušných ministerstev nebo v dohodě s Evropskou vzdělávací nadací (European Training Foundation) NVF v roce 1997 rovněž zajišťoval realizaci dalších programů a projektů EU:

Program Phare "Reforma odborného vzdělávání"

V roce 1997 vrcholily práce ve všech šesti obsahových komponentách programu. V komponentě "Rozvoj škol" byly dokončeny práce na vytvoření uceleného systému mezinárodního partnerství všech 19 pilotních odborných škol, v jehož rámci byly vypracovány společné nadnárodní projekty pilotních a zahraničních partnerských škol, umožňující mimo jiné využít osvědčené zahraniční způsoby výuky v odborných pilotních školách. V komponentě "Vývoj kurikula" byla dokončena školní kurikula všech pilotních škol (tj. pro kurikula všech jejich vzdělávacích programů). Dosažené výsledky byly využity při vypracování Standardu středoškolského odborného vzdělávání jako celostátně platné normy v celém systému odborného vzdělávání. Standard schválilo MŠMT v listopadu 1997. V komponentě "Vzdělávání ředitelů a

učitelů pilotních škol” byly ukončeny vzdělávací cykly pro ředitele pilotních škol a jejich zástupce, pro učitele odborných předmětů a pro učitele cizích jazyků. Vypracovaná dokumentace umožní, aby české spolupracující instituce (CDVU MU Brno a Pedagogická fakulta UK) mohly vzdělávací cykly opakovat s dalšími skupinami vzdělávaných ředitelů a učitelů odborných škol. V komponentě “Učební materiály” byly dokončeny práce na několika desítkách učebnic, z nichž asi 20 bylo předáno do tisku, aby mohly být využity v co největším počtu odborných škol. V komponentě “Vybavení škol” bylo ukončeno pořizování přístrojů a zařízení (nejčastěji počítače a špičkové přístroje podle oborového zaměření) pro pilotní školy.

Vliv programu na celý systém odborného vzdělávání v ČR zvýraznila v roce 1997 komponenta “Evaluace”. Na jaře byl vypracován soubor 8 analytických zpráv zabývajících se nejdůležitějšími aspekty odborného vzdělávání (např. řízení, financování) na základě výsledků práce pilotních škol a trendů ve vývoji odborného vzdělávání v zemích EU. Tyto zprávy byly oponentovány zahraničními experty, shrnuty do 3 syntetických zpráv a posléze vyústily do dokumentu “ Vzdělávání k prosperitě.” Ten formuluje hlavní problémy českého systému odborného vzdělávání a návrhy na jejich řešení a představuje tak nástin strategie dalšího vývoje odborného vzdělávání v ČR, jak stanoví hlavní cíle programu. Dokument byl spolu s dalšími výsledky evaluace projednán v říjnu 1997 na mezinárodní konferenci, která zároveň zahájila etapu šíření výsledků programu do celého systému odborného vzdělávání. Na podporu šíření výsledků programu bylo v roce 1997 zahájeno vydávání Zpravodaje programu. Jeho tři čísla vydaná v r. 1997 byla distribuována do všech odborných škol. MŠMT výsledky evaluace a návrh strategie odborného vzdělávání přijalo a v prosinci 1997 vyjádřilo ustavením zvláštní pracovní skupiny pověřené podporou zavádění výsledků programu do celého odborného školství záměr plně tyto výsledky využít.

Evropský vzdělávací program Leonardo da Vinci

Činnosti Národní koordinační jednotky (NKJ) programu Leonardo da Vinci (NKJ), která pracuje při NVF z pověření MŠMT, byly v roce 1997 zaměřeny jednak na přípravu pro plnoprávné členství České republiky v programu a jednak na podporu účasti českých odborných škol, podniků a dalších institucí v programu.

V období příprav na plnoprávné členství České republiky v programu byl ustaven řídicí výbor programu se zastoupením relevantních ministerstev (MŠMT, MPSV, MPO) a sociálních partnerů. NKJ iniciovala rozsáhlou informační kampaň zaměřenou na školy a podniky s cílem informovat o možnostech účasti v programu a o možnostech podpory jejich vzdělávacích projektů. V rámci této kampaně bylo vypracováno, vydáno a distribuováno asi 10 titulů informačních materiálů v nákladu přes 20 000 výtisků, vypracováno a publikováno asi 50 článků v asi 20 denících a časopisech a uspořádány 4 semináře s celkem 530 účastníky. Na dalších asi 40 seminářích pořádaných jinými institucemi poskytli pracovníci NKJ informace o programu.

Kromě informační kampaně byly v roce 1997 další stěžejní činností NKJ poradenské činnosti zájemcům o účast v programu a činnosti související s vyhledáváním partnerských institucí jak českým, tak i zahraničním organizacím. NKJ rovněž založila databázi zájemců o účast v programu, která se využívá v České republice i v zahraničí. Pracovníci NKJ zajistili účast zástupců 25 českých institucí na 5 kontaktních seminářích v zahraničí pro potenciální předkladatele projektů.

V období do získání plnoprávného členství v programu se 120 českých institucí ucházelo o partnerství v projektech předkladatelů ze zemí EU/ESVO a z nich polovina se stala partnery ve schválených projektech. Kromě toho NKJ dohodla s GR XXII EK možnost účasti českých institucí v projektech, které byly předkladatelům ze zemí EU (ESVO) schváleny v dřívějších letech, a možnost jejich podpory z prostředků programu Phare. To umožnilo účast 20 českých institucí ve 23 projektech. NKJ také ve druhé polovině roku monitorovala postup prací českých institucí v projektech a vedle individuálních jednání s institucemi uspořádala k tomuto účelu seminář.

V říjnu 1997, kdy Česká republika získala plnoprávné členství v programu, vyhlásila NKJ urychleně dodatečnou výzvu k podání návrhů projektů stáží a výměn. Využilo jí 25 škol, z jejichž návrhů bylo 22 schváleno. V prosinci 1997, kdy EK vyhlásila výzvu k předkládání projektů v roce 1988, NKJ rozšířila své poradenské a informační činnosti vůči dalším potenciálním předkladatelům projektů. NKJ v roce 1997 také zajistila další vzdělávání pro pracovníky z resortů školství a práce a pro pracovníky institucí sociálních partnerů na seminářích pořádaných Evropským centrem pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP). Ve spolupráci s Evropskou nadací odborného vzdělávání (ETF) uspořádala v únoru 1997 konferenci o úloze sociálních partnerů v programu Leonardo da Vinci (170 účastníků z České republiky a 30 účastníků ze zahraničí) a v říjnu 1997 seminář o možnostech zlepšení informačních a poradenských činností v resortech školství a práce a propojení těchto činností s analogickými činnostmi v zemích EU.

Výsledkem všech zmíněných činností je výrazné zvýšení počtu českých institucí začleněných do programu Leonardo da Vinci (a základ pro další asi zdvojnásobení tohoto počtu v roce 1998). To rozšířilo spolupráci českých odborných škol a podniků na inovacích odborného vzdělávání a využívání západoevropských zkušeností v České republice.

Česká národní observatoř

Česká národní observatoř, založená při NVF v říjnu 1996 z iniciativy Evropské vzdělávací nadace jako součást sítě observatoří v zemích Phare a se souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva hospodářství a Ministerstva práce a sociálních věcí, úspěšně dokončila v roce 1997 několik projektů.

Rok 1997 představoval první období činnosti Národní observatoře. Těžiště činností spočívalo ve zjišťování a analýze informací a dat o počátečním a dalším odborném vzdělávání a o trhu práce. Národní observatoř v úzké

spolupráci s dalšími institucemi (ÚIV, ČSÚ, VÚOŠ, atd.) vypracovala a vydala zprávu "Systém odborného vzdělávání v České republice: současné změny, problémy a potřeby reformem". Tato zpráva byla již široce distribuována. Národní observatoř dále shromáždila a připravila materiály pro syntetickou srovnávací publikaci Evropské vzdělávací nadace "Klíčové ukazatele odborného vzdělávání a trhu práce" a přispěla k několika dalším studiím a odborným akcím.

Program vzdělávání státní správy v evropských záležitostech

V rámci programu bylo, dle zadání MZV, vyškoleny 80 vybraných úředníků státní správy a 10 lektorů pro evropské záležitosti (historie, orgány, fungování, legislativa, atd.), ve spolupráci s britskou Civil Service College. Materiály připravené v průběhu projektu budou využitelné pro školení dalších pracovníků státní správy.

Zdokonalování veřejné správy - fáze 1

NVF ve spolupráci s MF - Centrem pro zahraniční pomoc, Úřadem vlády, MPSV a Delegací EU v Praze pracoval na přípravě projektu transformace veřejné správy. Koncem listopadu byl podepsán kontrakt NVF na řízení projektu "Zdokonalování veřejné správy - fáze 1", který má připravit rámec pro celkovou reformu veřejné správy a definovat návazné projekty pro jednotlivé oblasti (věcně i úrovně členěné). K posouzení budou příslušným orgánům a odborné veřejnosti předloženy 2 hlavní výstupy projektu: Analýza české veřejné správy i zahraničních zkušeností (červen 1998) a Strategický plán pro konkrétní kroky reformy (září 1998). Strategický plán bude v konečné fázi předložen ke schválení vládě ČR.

3. Finanční zpráva za rok 1997

Národní vzdělávací fond spravuje finanční prostředky programů Phare Evropské unie na základě Finančních memorand, která určují jednak výši těchto prostředků (alokace), jednak časovou platnost pro jejich použití.

V roce 1997 se současně realizovaly projekty ze tří programů - CZ9305-01, CZ9407 a CZ9505. Na každý jednotlivý program se v průběhu jeho realizace navrhuje pracovní plány na období 6-ti měsíců. Tyto plány obsahují vedle věcné stránky s popisem jednotlivých aktivit i podrobné finanční rozbory, které popisují stav kontraktace a čerpání v průběhu jednotlivých období. Každý pracovní program podléhá schválení Delegací Evropské unie v Praze a poté je podstoupen ke schválení finanční kontrole v Bruselu. Po tomto schvalovacím a kontrolním procesu jsou uvolňovány postupně zálohové částky na projekty popsané v plánech do výše celkové alokace dané Finančním memorandem. Tuto alokaci je možno v průběhu realizace programu navýšit o částku úroků.

Pro finanční plánování a sledování částek kontraktace a čerpání se zahrnutím všech účetních a bankovních operací byl jednotně pro všechny

programy sestaven účetní software PHACSY (Phare accounting system), který v průběhu roku 1997 nahradil nový systém PERSEUS. Po každé měsíční účetní uzávěrce jsou údaje zasílány k finanční kontrole do Bruselu a slouží pro potřeby auditu ze strany Evropské komise. Správnost a úplnost vedení účetní evidence podmiňuje další přiděl finančních prostředků formou záloh. Vzhledem k tomu, že Národní vzdělávací fond je samostatný český subjekt plně respektující české zákony a podmínky, jsou veškeré účetní operace paralelně vedeny s ohledem na zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví v podvojném účetnictví v účetním systému ABRA GOLD.

Přílohy finanční zprávy za rok 1997 :

- 3.1. Finanční zpráva pro program CZ9305-01
 - 3.1.1. Schválení pracovního plánu WP5 pro program CZ9305-01
- 3.2. Finanční zpráva pro program CZ9407
 - 3.2.1 Schválení pracovního plánu WP3 pro program CZ9407
- 3.3 Finanční zpráva pro program CZ9505
 - 3.3.1 Schválení pracovního plánu WP2 pro program CZ9505
- 3.4. Souhrnná finanční zpráva pro programy CZ9305-01, CZ9407, CZ9505

4. Věcné a ekonomické vyhodnocení

Úkoly, pro něž byl NVF zřízen a které mu byly uloženy finančními memorandy programu Phare "Rozvoj lidských zdrojů", byly v roce 1997 postupně plněny a bylo dosaženo jednoznačných výsledků, a to zejména:

- Při podpoře manažerského vzdělávání jako klíčové oblasti podpory transformace ekonomiky se podstatně zvýšila participace malých a středních podniků, z 5 na 35 %, identifikovaly se vzdělávací instituce s nabídkou kvalitních vzdělávacích programů, a na základě opakovaných vyhodnocování se vytvořila otevřená síť vybraných institucí spolupracujících s NVF. Dále NVF vytvořil základ nových programů manažerského vzdělávání vycházejících z nejlepších evropských i našich vlastních zkušeností.
- NVF inicioval a účinně podpořil vytvoření poradensko-vzdělávacího know-how pro rozvoj managementu a řízení lidských zdrojů v průmyslových podnicích, a nemocnicích, reagujících na současné problémy těchto sektorů a aplikujícího nejlepší světové přístupy a zkušenosti.
- Pokračovalo se v rozvíjení účinných informačních služeb zaplňujících citelné existující mezery. Měsíční bulletin „Pro Futuro“ se stal základním prostředkem komunikace s odbornou veřejností.

- Uspořádání celoevropské výroční konference *efmd* v Praze bylo významným přínosem a úspěchem na poli mezinárodních kontaktů a spolupráce s odbornými kruhy ostatních evropských zemí.
- Dosavadní zaměření NVF se v roce 1997 rozšířilo i o práce strategického a koncepčního charakteru. Byl to důsledek těsné spolupráce a realizace společných projektů zejména s MŠMT, logický výsledek získaných zkušeností, kdy již nepostačuje řešení dílčích problémů, ale je nutné postupně začít -- propojováním dílčích projektů a generalizací jejich výsledků -- s vypracováním konceptuálního rámce, celkové strategie, konkrétních kroků a odpovídajících nástrojů rozvoje lidských zdrojů.
- Aktivity NVF se významně rozvinuly i v dalším směru, a to pověřením realizovat projekty a programy hrazené z jiných programů EU či státního rozpočtu. Pro tato pověření byly především rozhodující výsledky, kterých NVF dosáhl ve své základní činnosti. Nadto však svým zaměřením tyto programy a projekty na základní činnost těsně navazují, umožňují některé dílčí úkoly a aktivity do jisté míry integrovat a dosáhnout tak nejenom vyšší účinnosti vynaložených prostředků, ale podstatně rozšířit záběr NVF ve směru jeho hlavního poslání.

V roce 1997 tak došlo ke podstatnému rozvoji aktivit, při čemž NVF plně využíval svého postavení jako neziskové organizace působící ve veřejném zájmu. Činnost NVF je založena na dobrovolné aktivní spolupráci rozhodujících resortů v oblasti lidských zdrojů i sociálních partnerů, zejména propojuje oblast vzdělávání s oblastí trhu práce. Rozšíření aktivit NVF v roce 1997 vytvořilo základnu pro integrovaný přístup k celé oblasti lidských zdrojů a pro důslednou orientaci činnosti NVF na podporu vstupu ČR do Evropské unie.

Také z ekonomického hlediska NVF důsledně respektoval podmínky finančních memorand a předpisy Evropské unie pro hospodaření s finančními prostředky, zejména realizoval schválené pracovní plány a vyčerpal tak přidělené prostředky v plném rozsahu. Pokud se týká dalších aktivit, realizovaných na smluvní základě, NVF plnil smluvní podmínky v daných termínech při dodržení stanovených nákladů.

7. 4. 1998